

Силабус освітнього компонента Програма навчальної дисципліни

Екологічна сертифікація та стандартизація

Шифр та назва спеціальності
101 – Екологія

Інститут
ННІ Механічної інженерії і транспорту

Освітня програма
Інженерна екологія

Кафедра
Хімічна техніка та промислова екологія (154)

Рівень освіти
Бакалаврі

Тип дисципліни
Вибіркова

Семестр
8

Мова викладання
Українська

Викладачі, розробники

Байрачний Володимир Борисович
Volodymyr.Bairachyi@khp.edu.ua
К.т.н., доцент, професор

Досвід роботи – 30 років. Автор та співавтор понад 100 наукових та навчально-методичних праць. Провідний лектор з дисциплін: «Технології забезпечення екологічної безпеки», «Сучасні проблеми екології», «Антикорозійний захист обладнання», «Нові конструкційні матеріали та дизайн»

[Детальніше про викладача на сайті кафедри](#)

Загальна інформація

Анотація

Дисципліна направлена на формування у здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти знань і вмінь, необхідних для вирішення завдань, пов'язаними з розкриттям студентам принципів, методів, форм і засобів організації раціональної системи керування навколишнім середовищем, яка розроблена з урахуванням екологічних стандартів і сертифікатів так, щоб її можна було застосувати до організацій усіх типів і розмірів з обліком різних географічних, культурних і соціальних умов.

Мета та цілі дисципліни

Сформувані у студентів комплекс знань, умінь, навичок, необхідних для кваліфікованого управління природоохоронною діяльністю на рівні промислових підприємств, установ, організацій, на рівні підрозділів Міндовкілля України на базі принципів, методів, форм і засобів організації раціональної системи керування навколишнім середовищем, яка розроблена з урахуванням екологічних стандартів і сертифікатів так, щоб її можна було застосувати до організацій усіх типів і розмірів з обліком різних географічних, культурних і соціальних умов

Формат занять

Лекції, практичні роботи, консультації. Підсумковий контроль - іспит.

Компетентності

Знання загальних засад міжнародної екологічної стандартизації, сертифікації, метрології, а також особливостей їх використання у природоохоронній діяльності, подоланні екологічних проблем, здатність демонструвати навички з розробки та застосування нормативних документів різних категорій, гармонізованих до вимог міжнародних (ISO) та європейських (EN) стандартів.

Результати навчання

Уміти застосовувати знання щодо загальних положень стандартизаційної та сертифікаційної діяльності в галузі екології, збалансованого природокористування, охорони навколишнього природного середовища, екологічної сертифікації та екологічного маркування продукції

Обсяг дисципліни

Загальний обсяг дисципліни 120 год. (4 кредитів ECTS): лекції – 30 год., практичні роботи – 20 год., самостійна робота – 70 год.

Передумови вивчення дисципліни (пререквізити)

Для успішного проходження курсу необхідно мати знання, практичні навички та попередню дисципліну "Екологічний супровід господарської діяльності"

Особливості дисципліни, методи та технології навчання

Лекції проводяться інтерактивно з використанням мультимедійних технологій. На практичних заняттях використовуються репродуктивні та проблемно-пошукові методи навчання та акцентується увага на вирішенні реальних проблем в галузі екологічної сертифікації.

Програма навчальної дисципліни

Теми лекційних занять

Тема 1. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Тема 2. ДЕРЖАВНА СИСТЕМА СТАНДАРТИЗАЦІЇ УКРАЇНИ

Тема 3. МІЖНАРОДНА І РЕГІОНАЛЬНА СТАНДАРТИЗАЦІЯ.

Тема 4. РЕГІОНАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПО СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Тема 5. РЕГІОНАЛЬНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ПО СТАНДАРТИЗАЦІЇ

Тема 6. ПОКАЗНИКИ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Тема 7. КВАЛІМЕТРИЯ – НАУКА ПРО МЕТОДИ КІЛЬКІСНОЇ ОЦІНКИ ЯКОСТІ ПРОДУКЦІЇ

Тема 8. СТАНДАРТИЗАЦІЯ СИСТЕМ КЕРУВАННЯ ЯКІСТЮ

Тема 9. ОСНОВИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СЕРТИФІКАЦІЇ

Тема 10. ПРАВОВІ ОСНОВИ СЕРТИФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ

Тема 11. СИСТЕМА СЕРТИФІКАЦІЇ УКРСЕПРО

Тема 12. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ПРИНЦИПИ СЕРТИФІКАЦІЇ В УКРАЇНІ

Тема 13. ЄДИНА СИСТЕМА КЛАСИФІКАЦІЇ І КОДУВАННЯ ТЕХНІКО-ЕКОНОМІЧНОЇ ІНФОРМАЦІЇ ЯК ОБ'ЄКТ СТАНДАРТИЗАЦІЇ.

Тема 14. ПРАКТИКА СЕРТИФІКАЦІЇ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ.

Тема 15. ПРАВИЛА І ДОКУМЕНТИ ПО ПРОВЕДЕННЮ РОБІТ В ОБЛАСТІ СЕРТИФІКАЦІЇ

Теми практичних занять

Тема 1. Порядок розроблення, узгодження, затвердження, поширення, перевірки, перегляду, зміни та скасування стандартів.

Тема 2. Сучасний стан екологічної стандартизації

Тема 3. Екологічна стандартизація і нормування забруднення атмосферного повітря.

Тема 4. Штрихове кодування продукції.

Тема 5. Екологічні сертифікація та маркування продукції в Україні та світі.

Теми лабораторних робіт

Лабораторні роботи в рамках дисципліни не передбачені.

Самостійна робота

Для самостійного вивчення та аналізу студентам пропонуються наступні теми:

1. Відповідальність за порушення обов'язкових вимог стандартів.
2. Технічні умови як нормативний документ.
3. Застосування міжнародних і регіональних стандартів у вітчизняній практиці.
4. Види контролю якості. Методи визначення показників якості. Директиви ЄС, обов'язкові для виходу на європейський ринок.
5. Удосконалювання стандартизації систем забезпечення якості. Учасники й організація добровільної сертифікації.
6. Стандартизація і кодування інформації про товар.
7. Стандартизація і кодування інформації про товар.
8. Сертифікація непродовольчих товарів та засобів виробництва.
9. Схеми сертифікації. Порядок ввезення товарів, що підлягають обов'язковій сертифікації.

Література та навчальні матеріали

Основна література

1. Міронова Н. Г., Білецька Г. А. Екологічна стандартизація і сертифікація. Навчальний посібник. – Львів: –Новий Світ 2000||, 2020 р. – 140 с
2. Величко О. М., Кучерук В. Ю., Гордієнко Т. Б., Севастьянов В.М. Основи стандартизації та сертифікації : підручник для студентів вищ. навч. закл. / За заг. ред. О.М. Величка. Херсон : Олді-плюс, 2013. 364 с.
3. Стріха Л. О., Назаренко І. В., Гроза В. І. Стандартизація продукції та послуг : курс лекцій. Миколаїв: МНАУ, 2017. 80 с
4. Петровська М. Стандартизація, метрологія і сертифікація довкілля : навч. посіб. / М. Петровська. -Львів : Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2010. - 420 с.
5. Стандартизація, метрологія, сертифікація та управління якістю: Підручник / Л.В. Баль-Прилипко, Н.М.Слободянюк, Г.Є.,Поліщук, М.З. Паска, В.Г Бурак. - К.: ЦП «Компринт» - 2017. - 573 с.
6. Клименко М.О., Прищепа А.М., Стетюк Л.М., Брежицька О.А. Екологічне інспектування. Херсон: Олді+, 2020. 400 с.

Додаткова література.

1. Катков М.В. Конспект лекцій з навчальної дисципліни «Стандартизація і сертифікація у сфері екологічної безпеки» (для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 8.04010603 - Екологічна безпека) /М.В.Катков;- Х.: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2015 - с.
2. Екологічне інспектування. Навчальний посібник з практичних (семінарських) занять [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студ. спеціальностей 101 «Екологія» ОП «Екологічна безпека», 161 «Хімічні технології та інженерія» ОП «Промислова екологія та ресурсоефективні чисті технології» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: Ю. В. Носачова, Т. О. Шаблій. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,40 Мбайт). – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 230 с.
3. Методичні рекомендації «Про порядок виявлення порушень та застосування заходів впливу до порушників природоохоронного законодавства». – Збірник методичних рекомендацій про державний контроль за дотриманням вимог природоохоронного законодавства». – За ред. А.М. Коренчука, В.Д. Солодкого. – Чернівці: Зелена Буковина, 2016. – с. 17-42.
4. Сівак В.К. Природоохоронне інспектування. Навч. посіб./В.К. Сівак, В.Д. Солодкий. – Чернівці: Зелена Буковина, 2013. – 200 с

Система оцінювання

Критерії оцінювання успішності студента та розподіл балів

100% підсумкової оцінки складаються з результатів оцінювання у вигляді іспиту (40%) та поточного оцінювання (60%). Іспит: письмове завдання та усна відповідь. Поточне оцінювання: дві поточні контрольні роботи – по 30%

Шкала оцінювання

Сума балів	Національна оцінка	ECTS
90–100	Відмінно	A
82–89	Добре	B
75–81	Добре	C
64–74	Задовільно	D
60–63	Задовільно	E
35–59	Незадовільно (потрібне додаткове вивчення)	FX
1–34	Незадовільно (потрібне повторне вивчення)	F

Норми академічної етики і політика курсу

Студент повинен дотримуватися «Кодексу етики академічних взаємовідносин та доброчесності НТУ «ХПІ»: виявляти дисциплінованість, вихованість, доброзичливість, чесність, відповідальність. Конфліктні ситуації повинні відкрито обговорюватися в навчальних групах з викладачем, а при неможливості вирішення конфлікту – доводитися до відома співробітників дирекції інституту. Нормативно-правове забезпечення впровадження принципів академічної доброчесності НТУ «ХПІ» розміщено на сайті: <http://blogs.kpi.kharkov.ua/v2/nv/akademichna-dobrochesnist/>

Погодження

Силабус погоджено

01.08.2023 р.

Завідувач кафедри
Олексій ШЕСТОПАЛОВ

01.08.2023 р.

Гарант ОП
Олеся ФІЛЕНКО